

strækning. Vi har ganske vist dygtige, store Virksomheder, saa store, som de nu en Gang maa være for at kunne optage Konkurrence med Udlandet, men vi har ingen Kæmpervirksomheder, der holder alt andet nede i deres Skygge; vi har foruden den danske Industris Storskov en Underskov, en Tilvækst med Muligheder og af en Udstrækning, som maaske neppe er Tilfældet noget andet Sted.

Den danske Industritælling taler her sit klare Sprog. Ved den sidste Tælling, der fandt Sted i 1914, fandtes der godt 82 000 Virksomheder indenfor dansk Industri og Haandværk. Af disse 82 000 Virksomheder beskæftigede ikke mindre end 42 000 overhovedet ikke fremmed Arbejdskraft, havde altsaa ingen Arbejdere, det var Værksteder, hvor den enkelte Mand, han, hvem det ikke passede f. Eks. at staa ved den ensformige Akkord, som den højtærede Socialminister har omtalt og udtrykt sin Medfølelse overfor, er blevet sin egen Herre og er kommet i direkte privat Ejendomsforhold til Produktionsmidlerne — kort sagt, er blevet sin egen Lykkes Smed. I Parentes bemærket er alt dette opnaaet og opnaas stadig ved kraftig Støtte fra Statens Side baade gennem Laan til Anskaffelse af Maskiner, til Start af Forretninger, gennem teknisk Dygtiggørelse paa vore udmærkede tekniske Skoler og Teknologisk Institut o. s. v., o. s. v. Af Virksomheder, der beskæftigede mellem 1 og 5 Arbejdere, var der dernæst 34 000, og af Virksomheder med mellem 6 og 20 Arbejdere var der 4 800, medens den mellemstore Industri med mellem 21 og 100 Arbejdere udgjorde 1 322 Virksomheder. Den egentlige Storindustri med et Arbejderantal af over 100 talte derimod kun 264 Virksomheder.

Jeg synes ikke, at man, hvis man virkelig ønsker sig den frie Udfoldelse, den Lighed for alle, som er Demokratiets sande Kærne, kan tænke sig en bedre Udvikling, en bedre og sundere Struktur end just den, dansk Industri og dansk Haandværk er bygget op efter. Hvis man blot har lidt Begreb om Haandværksuddannelse og Produktionsfremme, altsaa Grundlaget for al Industri, maa man ogsaa vide, at en Sammenligning mellem udenlandske Forhold og danske Forhold absolut vil give et bekræftende Svar paa, at man her i Danmark sikkert kan byde den menige Mand, som med Fremdrift og Dygtighed vil gaa ind i industriel Syssel uden i øvrigt at eje noget videre end sine bare Næver og Lyst til at tage fat, bedre Forhold end maaske mange af de store opreklamerede saakaldte decide-

rede Industrilande. Hvor underligt det end lyder, tror jeg ikke, at denne Type: Manden uden Kapital og i øvrigt uden Støtte til at gaa ind i industriel Syssel har bedre Betingelser noget andet Sted for at finde Arbejds- mulighed end her i Danmark, som vi ellers er tilbøjelige til at betragte som udstyret med saa faa og ringe Muligheder i industriel Henseende.

Ser man dernæst paa vor Storindustris Historie, taler ogsaa denne et Sprog, der er saare interessant. Meget demokratisk, i organisk Harmoni er dansk Storindustri næsten uden Undtagelse vokset frem af Haandværket, af de mest beskedne Begyndelser. Meget faa Steder træffer vi i dansk Industri, som man ellers næsten overalt træffer det i Udlandet, Kapitalvældet, der med et Slag ofte som Led i store Finanstransaktioner skaber den fuldt færdige Kæmpefabrik. Den Smule Tilløb i saa Henseende, der kom under Krigens Gullasch- og Gründerperiode, blev kun Undtagelsen, den mislykkede Undtagelse, der bekræftede den sunde Regel. Dansk Storindustri er skabt fra Bunden af, ofte ved en enkelt Mands Flid og Evner, og der staar intetsteds i dansk Industris Historie, at denne enkelte Mand ikke netop er en af de mange Lønarbejdere, for hvis Ve og Vel, den højtærede Socialminister interesserer sig saa stærkt, og af Hensyn til hvem han efter Sigende har fremsat sit Forslag om Bedriftsraad, tværtimod. Jeg tager ganske vilkaarligt et Par Eksempler fra dansk Storindustri for at vise Udviklingen i denne. Jeg nævner f. Eks. Burmeister & Wain, denne deciderede Storindustri i Verdensformat. Synet selv af denne Storbedrift bør ikke forlede den danske Lønarbejder til at tro, at han eo ipso er afskaaret fra at skabe noget lignende. Thi hvor mærkeligt det end lyder, blev Burmeister & Wain grundlagt paa en anden Sal i Baggaarden i en Ejendom paa Købmagergade, hvor en praktisk uddannet Smed startede det lille Maskinværksted, der nu staar som det store førende Verdensværft. Jeg kan nævne Nordiske Kabel- og Traadfabrikker, en i teknisk Henseende ypperlig Virksomhed, hvis Begyndelse ogsaa fandt Sted i nogle Baggaardslokaler i den indre By, hvor Direktør Prior, der grundlagde denne Virksomhed for godt 25 Aar siden, begyndte med 6 Personer, hvoraf 3 Mænd, 2 Kvinder og 1 Lærling. Grundlæggeren, Direktør Prior, havde faaet sin praktiske Uddannelse i Amerika og tog i øvrigt fat med sine bare Næver. Jeg kan